

GÜMRÜK SİRKÜLERİ
Sayı: 2014/11

Tarih: 15/05/2014
Ref: 6/11

Konu: TELAFİ EDİCİ VERGİNİN GERİ VERİLMESİ

A. Genel Bilgi

21/01/2014 tarihli ve 28889 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2 Seri Numaralı (Tahsilat İşlemleri) Gümrük Genel Tebliği’nin¹ 33’üncü maddesinde telafi edici verginin geri verilmesine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Bu sirkülerde, mevzuatın ilgili diğer hükümlerinden de yararlanılarak söz konusu açıklamalar konu edilecektir.

B. Telafi Edici Vergi

Gümrük Kanunu’nun 194/1’inci maddesinde, Türkiye’nin taraf olduğu anlaşma hükümlerine göre, dahilde işleme rejimi (DİR) altında elde edilen Türk menşeli eşyanın anlaşmalara taraf ülkelere ithalinde, tercihli tarife uygulamasından yararlanmasının, bunların bünyelerine giren serbest dolaşımda olmayan eşyanın ithalat vergilerinin ödenmesi ve buna ilişkin belgelerin onaylanması koşuluna bağlı olması halinde ithalata ilişkin bir gümrük yükümlülüğü doğacağı hükme bağlanmıştır. Aynı madde hükmü gereğince,

- gümrük yükümlülüğü, söz konusu eşyanın ihracına ilişkin gümrük beyannamesinin gümrük idaresi tarafından tescil edildiği tarihte başlar (GK m. 194/2).
- dahilde işleme rejimine tabi tutulan serbest dolaşımda bulunmayan eşyaya ilişkin ithalat vergileri, ihracata ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanır (GK m. 194/3).
- ithalatın, izin kapsamında, önceden ihracat işleminden sonra yapıldığı hallerde ise, bu vergi önceden ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına göre hesaplanarak, önceden ihracata tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir (GK m. 194/3).

¹ Sirkülerin izleyen bölümlerinde yalnızca “Tebliğ” olarak belirtilecektir.

İhracat sırasında yukarıda belirtilen türden verginin tahsil edilmesi,

- dahilde işleme rejimi altında işlenmiş bir ürün olması,
- bu ürünün Türkiye menşeli olması,
- bu ürünün bünyesine serbest dolaşımda olmayan bir eşyanın girmesi,
- bu ürünün Türkiye ile anlaşma imzalamış bir ülkeye ihraç edilmek istenmesi,
- bu ürünün Türkiye ile anlaşma imzalamış bir ülkeye menşe ispat belgesi eşliğinde ihraç edilmek istenmesi,

halinde gerekli olur. Vergi tahsili için yukarıda belirtilen koşulların topluca yerine gelmesi aranır.

Geri ödeme sisteminden yararlanan eşyanın ihracında ise, böyle bir verginin doğması söz konusu değildir (GK m. 194/1).

İhracatın menşe ispat belgesi eşliğinde yapılmak istenmesi halinde, ödenmiş olan ithalat vergilerinin iadesi yapılmaz (GK m. 194/1).

27/01/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17/01/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Dahilde İşleme Rejimi Kararı (DİRK)’nın 16’ncı maddesinde, ihracat sırasında alınan söz konusu ithalat vergisi “*telafi edici vergi*” olarak adlandırılmıştır.

C. Telafi Edici Verginin Geri Verilmesi

1. İhracat Beyannamesinin İptali

İhracat beyannamesinin iptali üzerine gümrük vergilerinin geri verilmesi hususunda genel kural Gümrük Kanunu’nun 212’nci maddesinde belirlenmiştir. Buna göre,

- bir gümrük beyannamesine dayanılarak ödenmiş olan gümrük vergileri bu beyannamenin iptal edilmesi üzerine ilgilinin talebiyle geri verilir.
- bu istemin, gümrük beyannamesinin iptal edilmesi amacıyla müracaatta bulunulması için öngörülen süreler içerisinde yapılması gerekir.

Bu genel kural telafi edici vergi için de geçerlidir. İhracat beyannamesinin iptali üzerine, iptal edilen bu beyanname ile ilgili telafi edici verginin, tahakkuk ettirilmiş ancak tahsil edilmemiş olması durumunda kaldırılması, tahsil edilmiş olması durumunda ise

geri verilmesi için beyanname iptal süreleri içinde ilgisince başvuru yapılması gerekmektedir.

Tebliğ'in 33/1'inci maddesi uyarınca, tahakkuk ettirilen (veya tahsil edilen) telafi edici verginin geri verilmesi (veya kaldırılması) için, Gümrük Yönetmeliği'nin (GY)'nin 417'nci maddesindeki beyanname iptali için belirlenen süre içerisinde talepte bulunulması gerekecektir (GY'nin 417'nci maddesi bu sirkülerin 1 numaralı ekinde yer almaktadır).

2. İhracat Beyannamesinin Taahhüt Kapamada Kullanılmaması

Dahilde işleme izin belgesi ile irtibatlandırılarak ihraç edilen eşyaya ait ihracat beyannamesinin daha sonra ihracatçı birliklerince belge taahhüt hesabının kapatılmasında kullanılmadığı haller olabilmektedir. Böyle durumlarda bu ihracat beyannamesiyle ilgili telafi edici verginin geri verilmesi veya kaldırılması istenirse, söz konusu vergi,

- A.TR dolaşım belgesi kapsamı eşyanın serbest dolaşımında bulunduğu,
- EUR.1 dolaşım sertifikası kapsamı eşyanın tercihli menşe statüsüne sahip olduğunun,

tespit edilmesini müteakip geri verilir veya kaldırılır (Tebliğ m. 33/2).

3. Fazla Alınan Telafi Edici Vergi

Dahilde işleme rejimi kapsamında yapılan ihracat sırasında yanlışlıkla (kur, vergi oranının yanlış hesaplanması ve benzeri nedenlerle) yanlışlıkla fazla alındığı anlaşılan telafi edici vergi, ilgilinin üç yıl içinde talepte bulunması halinde geri verilir (GK m. 211/2, Tebliğ m. 33/3).

“Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılan ihracat sırasında tahsil edilmiş telafi edici verginin konusu olan üçüncü ülke menşeli eşya girdisinin gerçekte beyan edilenden daha az miktarda kullanılmış olması nedeniyle, ödenmesi gerekenden daha fazla ödenmiş olan telafi edici verginin Gümrük Kanunu'nun 211'inci maddesi uyarınca yapılacak geri verme veya kaldırma başvurularının, telafi edici vergisi ödenmiş ihracat beyannamesi bünyesindeki eşyada üçüncü ülke menşeli girdinin daha az miktarda kullanıldığı ve işlenmiş ürünün bir kısmının serbest dolaşımında bulunan eşyadan üretildiğinin ispatlanmasına bağlı olarak geri verilir veya kaldırılır.” (Tebliğ m. 33/4).

“AB ile ticarete kullanılan A.TR Dolaşım Belgesi ve serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde kullanılan menşe ispat belgelerinin (EUR.1, EUR.MED, fatura beyanı, menşe beyanı ve benzeri) usulüne uygun bir şekilde düzenlenmemesi ya da düzenlenmemesi gerektiği halde düzenlenmesi nedeniyle telafi edici verginin geri verilmesi veya kaldırılması için, Gümrük Kanunu’nun 211’inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde talep edilmesinin yanında, bahse konu dolaşım belgelerinin asıllarının ilgili gümrük idaresine iade edilmiş olması veya ithalat sırasında kullanılmadığını belirten ithalatçı ülke gümrük idaresinden temin edilecek resmi bir yazının ibrazı gerekir.” (Tebliğ m. 33/5).

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

Ek 1: Gümrük Yönetmeliği’nin 417’nci Maddesi.

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanımıza yazabilirsiniz.

Cahit YERCİ

YMM

Mazars/Denge, Kalite Kontrol, Ortak

cyerci@mazarsdenge.com.tr

EK 1:***“Geçici depolama süresi ve takip edilmeyen beyannameler***

MADDE 417 – (1) 77’nci madde hükümleri uyarınca, ihracat veya yeniden ihracat amacıyla geçici depolama yerlerine konulması talep edilen eşya, buralarda bir ay kalabilir. Sözü edilen eşya ile ilgili olarak beyanname tescil edilip edilmediğine bakılmaksızın bu süre içinde ek süre talebinde bulunulması halinde, gümrük müdürlüklerince en çok üç aya kadar ek süre verilebilir.

(2) Bir aylık süre ve verilen ek süre içinde gümrük işlemleri bitirilerek yerinden kaldırılmayan eşya için gümrük yükümlüsüne tebligat yapılarak, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde eşyanın geçici depolama yerinden çıkarılması; aksi takdirde, bu eşyanın gümrüğe terk edilmiş sayılacağı bildirilir. Bu süre içinde de yerinden çıkarılmaması halinde eşya gümrüğe terk edilmiş sayılır ve tasfiye hükümlerine göre işlem yapılır. Bu eşyaya ilişkin olarak tescil edilmiş beyanname varsa iptal edilir.

(3) Geçici depolama yerlerine konulmaksızın ihraç edilecek eşyanın beyanname kapatma süresi iki aydır. Bu süre gümrük müdürlüklerince makul sebeplerle en çok iki ay uzatılabilir. Bu süreler içinde işlemleri tamamlanmayan beyannameler iptal edilir.”